

Deontologische code

(zoals goedgekeurd door de gemeenteraad op 8 februari 2013, gewijzigd door de gemeenteraad op 9 maart 2023 en gecoördineerd door het college van burgemeester en schepenen op 10 mei 2023)

1. Het statuut van de code

Artikel 1

De deontologische code van de gemeenteraadsleden inzake dienstverlening aan de bevolking, hierna de deontologische code te noemen, is het geheel van beginselen, gedragsregels en gebruiken die de gemeenteraadsleden als leidraad nemen bij hun dienstverlening aan de bevolking. Deze code is ook van toepassing voor groepen van gemeenteraadsleden die aan collectieve dienstverlening doen, alsook op medewerkers of derden die in opdracht van de gemeenteraadsleden handelen.

Artikel 2

Gemeenteraadsleden die een ander openbaar mandaat bekleden (bv. provincieraadslid of een parlementair mandaat) houden zich, gelet op een zekere samenhang en functionele wisselwerking tussen deze mandaten, aan de deontologische code voor al hun dienstverlenende activiteiten, ook als zij die uitoefenen uit hoofde van hun ander mandaat.

De gemeenteraadsleden moeten erover waken dat zij, ook buiten hun politieke activiteiten en in het licht van deze code, geen dienstverlenende activiteiten ontplooiën die de eer en de waardigheid van hun mandaat kunnen schaden.

Artikel 3

Wanneer in deze code gemakshalve telkens gesproken wordt over de burger of bevolking, moet dit wel degelijk zo worden begrepen dat het niet enkel over een persoon kan gaan, maar ook over een groep, een vereniging of een bedrijf.

2. Algemene plichten, doelstellingen en uitgangspunten

Artikel 4

De gemeenteraadsleden zullen voor de omschrijving van hun eigen dienstverleningsactiviteiten geen termen gebruiken die verwarring creëren met officieel door overheden ingestelde dienstverlening (dus bv. niet de termen 'ombudsman', 'ombudsvrouw', 'ombudsdienst', 'klachtendienst', 'klachtenmanagement' of andere vergelijkbare samenstelling met 'ombud' en 'klacht').

Artikel 5

Bij hun optreden in en buiten het gemeentebestuur en in hun contacten met individuen, groepen, instellingen en bedrijven geven de gemeenteraadsleden voorrang aan het algemeen belang boven particularistische belangen en zij vermijden elke vorm van belangenvermenging.

Artikel 6

Elke vorm van rechtstreekse dienstverlening, informatiebemiddeling of doorverwijzing gebeurt zonder enige materiële of geldelijke tegenprestatie van welke aard ook en mag geen vorm van cliëntenwerving inhouden.

Artikel 7

De gemeenteraadsleden moeten op dezelfde gewetensvolle manier ten dienste staan van alle burgers die op hun dienstverlening een beroep doen, zonder onderscheid van geslacht, ras, huidskleur, afstamming, sociale stand, nationaliteit, filosofische overtuiging, partijvoorkeur of persoonlijke gevoelens jegens hen.

Artikel 8

Tussenkomen bij gerechtelijke en politionele instanties om de juridische besluitvorming te beïnvloeden, bijvoorbeeld om een proces-verbaal te laten seponeren, zijn verboden.

3. Specifieke bepalingen

3.1. Het gemeenteraadslid als informatiebemiddelaar en als doorverwijzer

Artikel 9

Het behoort tot de wezenlijke taken van de gemeenteraadsleden om informatie te ontvangen en te verstrekken en om door te verwijzen naar de geëigende diensten of instanties.

Artikel 10

De gemeenteraadsleden stellen informatie ter beschikking over de werking van ombudsdiensten en de diensten die instaan voor het behandelen van klachten van de burger over het optreden van de overheid. Tevens verstrekken ze informatie over bestaande informatiediensten waar de burger voor informatie terecht kan.

Artikel 11

Bestuurlijke en gerechtelijke informatie waarop de vraagsteller geen recht heeft, die de goede werking van de administratie of het gerecht kan doorkruisen of die de privacy van anderen in het gedrang kan brengen, mag door de gemeenteraadsleden niet worden doorgegeven.

Artikel 12

In het kader van hun algemene luisterbereidheid kunnen gemeenteraadsleden de rol vervullen van vertrouwenspersoon.

Artikel 13

De gemeenteraadsleden proberen, waar mogelijk, vraagstellers door te verwijzen naar de geëigende diensten van de administratie, het gerecht, enz., zoals bijvoorbeeld de ombudsdiensten en informatieambtenaren die van overheidswege ingesteld zijn om de problemen van de vraagstellers op te lossen, of naar particuliere en overheidsdiensten die professioneel gespecialiseerd zijn in het oplossen van de opgeworpen problemen.

3.2. Het gemeenteraadslid als administratieve begeleider en ondersteuner

Artikel 14

Gemeenteraadsleden kunnen de burgers ondersteunen en begeleiden in hun relatie met de administratie of met betrokken instanties : zij kunnen de burgers helpen om, via de daartoe geëigende kanalen en procedures, een aanvraag te richten tot de overheid, informatie te verkrijgen over de stand van zaken van een dossier, daarover verdere

uitleg en verantwoording te vragen, en voorafgaande vragen te stellen over de administratieve behandeling van dossiers.

Artikel 15

Omdat steeds meer overheidsdiensten en gespecialiseerde diensten een ombudsdienst of klachtendienst hebben ingesteld ter oplossing van conflicten, moeten de gemeenteraadsleden de burger in eerste instantie doorverwijzen naar de bevoegde ombuds- of klachtendienst.

Artikel 16

Alleen als er voor een specifiek probleem geen enkele ombuds- of andere klachtendienst bevoegd is, mogen gemeenteraadsleden nog optreden als rechtstreekse en zichtbare bemiddelaar.

Artikel 17

Gemeenteraadsleden hebben het recht vragen te stellen naar concrete toelichting bij de bestaande regelgeving of een genomen beslissing, naar de stand van zaken van een dossier of de verantwoording voor het niet-beantwoorden van vragen door de burger gesteld.

Artikel 18

Bij het ondersteunen en begeleiden van vraagstellers, respecteren de gemeenteraadsleden de onafhankelijkheid van de ambtenaren en diensten, de objectiviteit van de procedures en de termijnen die als normaal beschouwd worden voor de afhandeling van soortgelijke dossiers.

Artikel 19

Wanneer het gemeenteraadslid optreedt als administratief begeleider of ondersteuner van de burger (artikels 14 t.e.m. 18) wordt de eventuele briefwisseling terzake op naam van de burger gevoerd. Er wordt op geen enkele wijze melding gemaakt van de ondersteunende en begeleidende rol van het gemeenteraadslid.

3.3. Tussenkomen

Artikel 20

Verzoeken van een gemeenteraadslid om een burger te begunstigen zijn verboden. Tussenkomen bij selectievoerende instanties, die tot doel hebben het bevorderen van kansen op benoeming, aanstelling en bevordering in de administratie en binnen de gerechtelijke sector zijn niet toegestaan.

Artikel 21

Als gemeenteraadsleden om steun gevraagd worden door of voor kandidaten die een bepaalde functie of bevordering ambiëren, dan delen de mandatarissen aan de kandidaten mee dat de benoeming of bevordering gebeurt op basis van de vastgelegde criteria en verwijzen ze de kandidaten door naar de geëigende instanties.

Artikel 22

De gemeenteraadsleden mogen wel informatie inwinnen en doorgeven omtrent de voorwaarden en de organisatie van examens en bekwaamheidstests en de procedures voor benoemingen, aanstellingen en bevorderingen.

Artikel 23

De gemeenteraadsleden mogen zich engageren tot het uitoefenen van toezicht op de objectiviteit van examens of bekwaamheidstests. Om die objectiviteit te garanderen, kunnen zij inlichtingen inwinnen over de evaluatieprocedures en -criteria. Bij de eigenlijke selecties komen zij niet tussenbeide. A posteriori kunnen zij wel vragen stellen over de objectiviteit van het examen of de test, of over de objectiviteit van de evaluatie of de selectie, en in geval van overtreding of van vermoeden van overtreding, kunnen zij de tekortgedane partij bijstand verlenen, als die via de geëigende kanalen beroep aantekent.

Artikel 24

De gemeenteraadsleden mogen werkzoekenden op de hoogte stellen van werkaanbiedingen in de particuliere en de overheidssector. Voor die informatietaak mogen zij geen enkele tegenprestatie, van welke aard ook, beloven of leveren aan de betrokken werkgevers. Zij moeten zich ook onthouden van enige aanbeveling, zowel schriftelijk als mondeling.

3.4. Onrechtmatige en onwettelijke voordelen

Artikel 25

Elke poging tot bevoordeling, waarbij de burger door toedoen van een gemeenteraadslid iets probeert te bereiken wat onrechtmatig of wettelijk niet toelaatbaar is, is verboden.

Artikel 26

Tussenkomsten van gemeenteraadsleden met de bedoeling de toewijzing of de uitvoering van contractuele verbintenissen met de overheid te beïnvloeden, zijn verboden.

3.5. Schijndienstbetoon en ongevraagd dienstbetoon

Artikel 27

Alle vormen van schijndienstbetoon, waarbij gemeenteraadsleden bewust maar onterecht de indruk wekken dat zij bij de goede afloop van een dossier daadwerkelijk tussenbeide gekomen zijn (eventueel zonder dat de betrokken burger om een tussenkomst heeft gevraagd) zijn niet toegestaan. Wanneer een burger daar niet om heeft gevraagd, zal het gemeenteraadslid hem niet aanschrijven om hem, in plaats van of naast de officiële kennisgeving, op de hoogte te brengen van de beslissing die genomen werd in een dossier.

Artikel 28

Alle vormen van ongevraagd dienstbetoon, waarbij gemeenteraadsleden wel degelijk daadwerkelijk optreden om de goede afloop van een dossier te waarborgen, maar zonder dat de betrokken burger daarom gevraagd heeft, zijn niet toegestaan.

3.6. Bekendmaking dienstverlening

Artikel 29

Het gemeentebestuur zal op geregelde tijdstippen de lijst van alle gemeenteraadsleden met hun contactadressen en foto bekendmaken bij de bevolking.

Het is de gemeenteraadsleden verboden om publiciteit te maken voor dienstverlenende activiteiten. Zij kunnen, aanvullend op de informatieverstrekking door de lokale overheid, bekendheid geven aan hun bereikbaarheid voor de bevolking. Deze informatieverstrekking wordt beperkt tot het bekendmaken van een of meer contactadressen, naam en mandaat van de gemeenteraadsleden, spreekuren, telefoon- en faxnummer en e-mailadres. In ieder geval kan er geen melding worden gemaakt van de aard van de dienstverlening waarin zij eventueel gespecialiseerd zijn en er wordt geen foto van het gemeenteraadslid gepubliceerd. Die regels gelden niet voor ledenbladen van politieke partijen of eigen politieke publicaties (tenzij ze huis aan huis bedeed worden). Publiciteit voor dienstverlening is niet toegestaan op lokale en regionale radiozenders en op televisiezenders.

Artikel 30

De gemeenteraadsleden maken in hun verkiezingscampagnes en -mailings die gericht zijn op individuen, geen melding van de diensten die zij eventueel voor de betrokkenen hebben verricht. In geen geval mogen zij de indruk wekken dat zij om steun vragen in ruil voor bewezen diensten.

4. Naleving, controle en sanctionering

Artikel 31

De naleving van deze deontologische code veronderstelt openbaarheid als enige fundamenteel structurele oplossing om ongeoorloofde tussenkomsten te verhinderen.

Artikel 32

Het college van burgemeester en schepenen zal er voor zorgen dat de dossierbehandelende ambtenaren elke tussenkomst (ondermeer uitgaande van politieke mandatarissen en partijfunctionarissen op alle niveaus, vertegenwoordigers van drukingsgroepen en publieke, semi-publieke of privé-hulpverleners) toevoegen aan het desbetreffende administratieve dossier.

5. Doorstroming naar het eigenlijke gemeentelijke werk

Artikel 33

In hun dienstverlening aan de bevolking worden de gemeenteraadsleden geconfronteerd met de individuele en collectieve problemen van de burgers. Daarom zullen de fracties in de gemeenteraad en in de raad voor maatschappelijk welzijn minstens één maal per jaar een synthese maken van de meest voorkomende dienstverleningsproblemen waarmee zij worden geconfronteerd.

Dat moet ertoe leiden dat de gemeenteraad en de raad voor maatschappelijk welzijn zijn controlerende en regelgevende opdracht doelgerichter kan uitvoeren.

6. Deontologische commissie ¹

Artikel 34

§1. Een deontologische commissie wordt opgericht, deze is bevoegd voor de gemeenteraadsleden, de voorzitter van de gemeenteraad, de schepenen en de burgemeester.

Deze is samengesteld uit de voorzitter van de gemeenteraad, de burgemeester en de respectieve fractieleiders. De voorzitter van de gemeenteraad en de burgemeester kunnen zich laten vervangen door een schepen. Een fractieleider kan zich laten vervangen door een ander fractielid.

De algemeen directeur staat in voor het secretariaat van de deontologische commissie, hij kan zich hiervoor laten vervangen en/of bijstaan door een personeelslid van de gemeente of het OCMW (cfr. beheersovereenkomst gemeente-OCMW betreffende samenwerking op het gebied van personeel).

§2. De deontologische commissie kan zich ook steeds laten bijstaan door een extern expert of een adviesvraag voorleggen aan de reflectiekamer integriteit van VVSG.

§3. De leden van de deontologische commissie hebben stemrecht. De algemeen directeur of zijn vervanger en desgevallend het personeelslid dat hem bijstaat voor het waarnemen van het secretariaat van de deontologische commissie en de eventuele externe expert nemen deel met raadgevende stem.

Er wordt beslist bij gewone meerderheid. Bij staking van stemmen is de stem van de voorzitter van de gemeenteraad of zijn vervanger doorslaggevend.

§4. De deontologische commissie wordt bijeengeroepen door de voorzitter van de gemeenteraad. Dit kan op zijn verzoek dan wel op verzoek van de burgemeester, een fractieleider, het college van burgemeester en schepenen of het managementteam, hetzij na een klacht of melding van een mogelijke schending van de deontologische code. Klachten of meldingen van een mogelijke schending van de deontologische code worden gericht aan de voorzitter van de gemeenteraad of de burgemeester en worden steeds voorgelegd aan de deontologische commissie binnen de maand. Enkel klachten of meldingen tegen individuele mandatarissen zijn ontvankelijk.

§5. De uitnodiging van de deontologische commissie wordt tenminste acht dagen vóór de dag van de vergadering bezorgd aan de leden van de deontologische commissie.

§6. De deontologische commissie kan geldig vergaderen, ongeacht het aantal aanwezige leden. De vergaderingen van de deontologische commissie zijn besloten. De betrokkene die het voorwerp uitmaakt van bespreking binnen de deontologische commissie of derden kunnen gehoord worden. De betrokkene kan om een openbare behandeling vragen voor zijn eigen tussenkomst.

§7. Het fysiek vergaderen is het uitgangspunt, maar de vergaderingen van de deontologische commissie kunnen te allen tijde digitaal of hybride doorgaan.

---

¹ Dit punt werd ingevoegd door de gemeenteraadsbeslissing van 9 maart 2023 en treedt onmiddellijk in werking.

§8. De deontologische commissie kan adviseren over een integriteitsvraagstuk in het algemeen.

De deontologische commissie kan tevens belast worden met een onderzoek naar een inbreuk op de deontologische code. Ze brengt de gemeenteraad op de hoogte van dat onderzoek en van haar advies. Uiteraard moet een lid van de deontologische commissie zich wraken als er een onderzoek wordt ingesteld naar een eventuele eigen inbreuk. In dit geval kan hij zich laten vervangen cfr. §1.

§9. De besprekingen binnen de deontologische commissie kunnen leiden tot o.m.:

- een advies of aanbeveling aan de raad over de aanvulling of wijziging van de deontologische code
- een advies over een casus aan het lokaal bestuur op vraag van dat lokaal bestuur
- een advies over vaststellingen over het gedrag van een mandataris en of dat al dan niet overeenstemt met de deontologische code van het orgaan waarvan die deel uit maakt
- sensibiliseringsvoorstellen aan het lokaal bestuur over deontologie en integriteit
- een advies tot uitspraak van afkeuring ten aanzien van bepaalde gedragingen
- een advies tot de overdracht van meldingen (en dossier van bevindingen) aan de minister of het parket.